

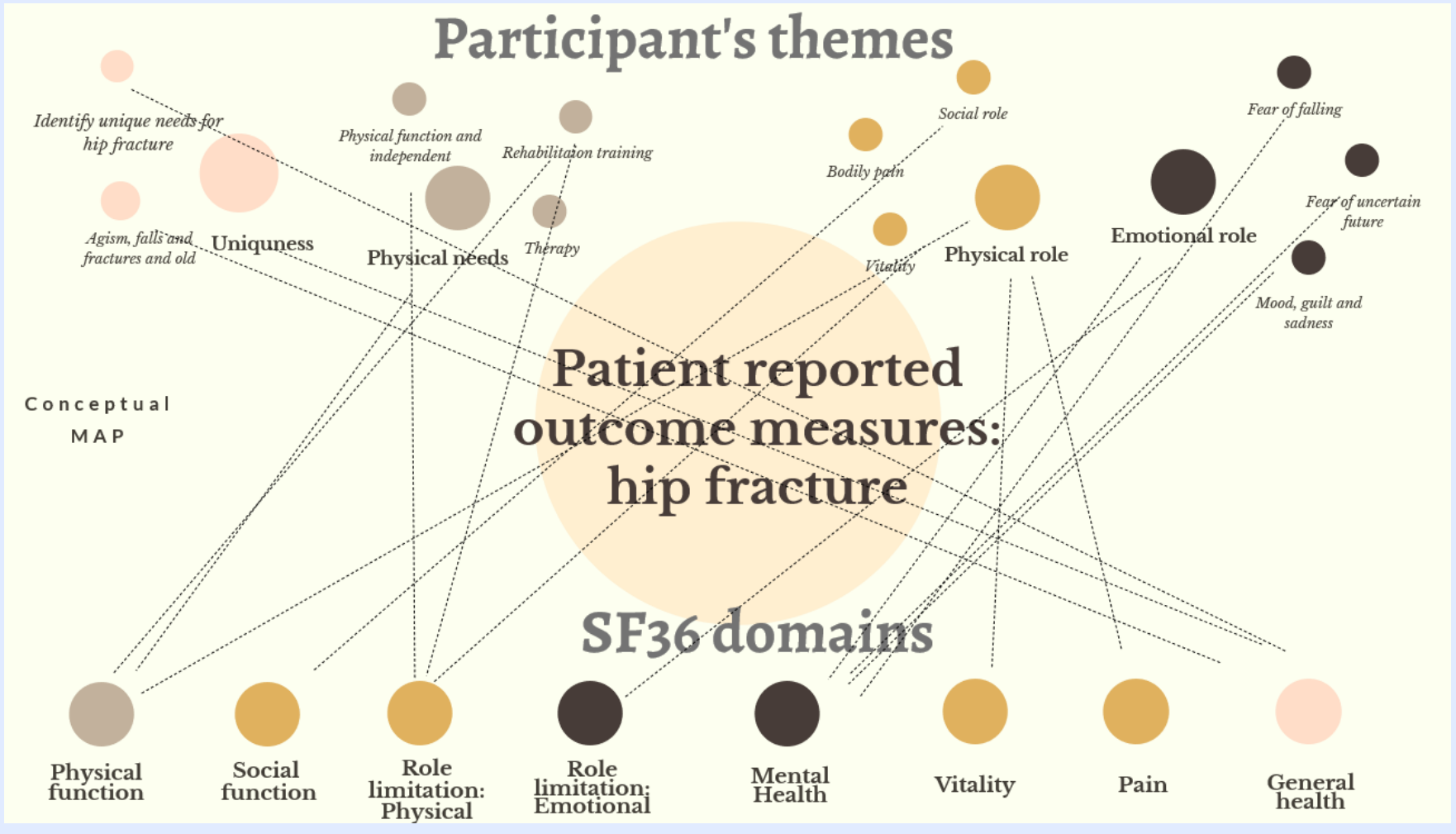
מדדי PROM במטופלים לאחר שבר בצוואר הירך:

מדיניות מקדמת איכות ששמה את המטופל במרכז

חני שרודר, פרופ' אבי ישראלי, פרופ' אירי ליברגל, ד"ר עומר אור, ופרופ' אייל צימליכמן

רקע: ידוע ששברים בצוואר הירך (שצ"י) מעלים את הסיכון להתדרדרות ותמותה של מבוגרים. לכן משרד הבריאות קידם מספר צעדי מדיניות לשיפור איכות הטיפול במטופלים אלו, בכללם תמרוץ כלכלי ומדדי איכות בקהילה ובבתי החולים. העלייה בשימוש של מדדי תוצא מנקודת המטופל (Patient Reported Outcome Measure: PROM) ככלי למדידת יעילות קלינית, כלכלית ואיכות הטיפול, והזדקנות האוכלוסייה והעלייה הצפויה בשיעור המטופלים עם שצ"י מצדיקה לקדם צעדי מדיניות למדידה מערכתית של מדדי PROM באוכלוסייה זו, זאת בדומה למדיניות הנהוגה בשבדיה ונורבגיה, שם הם נמדדים ברמה הלאומית בקרב כלל המטופלים שעברו שצ"י.

השלב הראשון של קידום צעדי מדיניות אילו כרוך בהתאמה של שאלון PROM לאוכלוסייה זו. כיום ישנם מספר שאלונים מתוקפים לבחינת איכות חיים ותוצאים פונקציונליים של מטופלים אחרי שצ"י אולם בישראל טרם הותאם שאלון PROM לאוכלוסייה זו.

מטרה: התאמת שאלון PROM למטופלים לאחר שצ"י.

שיטות: מחקר רב-מרכזי, במרכזים הרפואיים שיבא והדסה. המחקר כולל שני חלקים: (1) סקירה סיסטמטית של סוגי השאלונים הקיימים ובחירה של שאלון מותאם. (2) מחקר איכותני לזיהוי התוצאים המצופים של מטופלים ובדיקה של ההתאמה השאלון שנבחר. בשל מגפת הקורונה והסיכון בהתקהלות, חלק זה בוצע באופן מכוון בזום ובאמצעות ראיונות טלפוניים.

ממצאים: לאחר השלמת הסקירה, נמצא שהשאלון SF36 מתאים למדידה של PROM באוכלוסייה זו. לצורך בדיקת ההתאמה בפועל, במהלך שנת 2021 בוצעו 8 ראיונות אינדיבידואלים ו-2 קבוצתיים (סה"כ 15 מרואיינים). מהראיונות עלה קונצנזוס בקרב כלל המרואיינים לגבי הצורך בשאלון, "כשמדברים ושומעים זה חלק מהטיפול" מרואיין ציין ש"חבל שלא שאלו אותי". הנושאים המרכזיים שעלו הם: תפקוד גופני, יכולת לחזור לבצע פעולות יומיומיות ללא מגבלה בריאותית או נפשית, טיפול בכאב, חיוניות ורווחה נפשית, חרדה מנפילה חוזרת, דכדוך, עצב ואשמה מהנפילה. בתיקוף השאלון עלה כי הוא מתאים ועונה על הצרכים הללו (ראו מפה קונצפטואלית).

מסקנות והמלצות

שאלון ה SF36 נמצא מתאים למדידת PROM במטופלים לאחר שצ"י.

מדידה של PROM במטופלים לאחר שצ"י תוביל לשיפור איכות הטיפול.

